

Sydänmessu
19.02.2023
Seurakuntakoti

Kun ystävänpäivästä on vain muutama päivä, en malta olla palaamatta aiheeseen. Jäin jotenkin kiinni ystävyiden pohdintaan.

Tuttava – kaveri – ystävä

Ystävä – sellainen ihan arkinen ystävä, hyvä ystävä – jo astetta läheisempi, paras ystävä – kukapa ei haluaisi olla jonkun paras ystävä, sydänystävä – sydänystävyyden ei aseta ystäviä paremmuusjärjestykseen ja rakas ystävä on jotain tavoittelemisen arvoista. Tällaisia ystävyiden tasoja löysin. Tuli epävarma olo. Osaanko olla edes hyvä kaveri. Sekin tietysti riittää.

”Minulla on paljon ystäviä”, sanoi muuan haastateltava televisiossa. Mikä on sopiva määrä ystäviä? Kiinalaiset sanovat, että maailma on tuttuja täynnä, ystäviä vain muutama. Mielenterveysseuran eläkkeellä oleva toiminnanjohtaja Pirkko Lahti opasti, että olisi hyvä olla ainakin kuusi ystävä, jotka kantavat viimeisellä matkalla.

Kuka ja millainen on oikea ystävä? Millainen ystävä sinä haluaisit olla ja millainen ystävä sinä olet? Mikä on ystävyiden tehtävä? Raamatun Sananlaskussa sanotaan ”Niin kuin rauta hioo rautaa, niin hioo ihminen ystävänsä.” Mitä se merkitsee? Sananlaskun selityksessä sanotaan, että hyvät ystävä saavat esiin toistensa parhaat puolet. Muistan vuosien takaa teatteriohjaaja Asko Sarkolan kuvauksen ohjausmetodistaan, jota hän kuvasi juuri noilla sanoilla. Ystävänsä asemesta hän puhui näyttelijästä, jonka parhaat puolet saa esiin taitava vastaanäyttelijä. Kaikkea sitä mieleen nousee. Olenkohan tulossa vanhaksi?

Englannissa oli eräs lehti järjestänyt äänestyksen parhaasta ystävänsä määritelmästä ja tämä voitti: ”Ystävä on se, joka tulee silloin kun kaikki muut lähtevät.” Siinä toteutuvat ystävyiden peruselementit: keskinäinen luottamus ja jakaminen. Ystävyttä ei voi ansaita eikä ottaa. Ystävyys ei silti ole ilmaista. Se on rinnalla pysymistä, jakamista sekä ystävänsä iloihin ja suruihin osallistumista, uskollisuutta jopa kuolemaan saakka.

Ystävyys on siis aika vaativa asia. Tuli mieleen, että se on kuin kuminauha

kahden ihmisen välillä. Joskus välimatka venyy, mutta ystävyys vetää puoleensa. Raamatussakin sanotaan, että ”kuin heiluva hammas ja horjuva jalka on ystävä, joka hädässä pettää.” Tämä vei ajatukset suomalaiseen sananlaskuun ”Hädässä ystävä tunnetaan.” Mitä mieltä olette? Kumman hätää sananlasku tarkoittaa? Auttajan vai autettavan? Taitavasti monimerkityksellinen teksti.

En ole varma oliko yhteinen hätä, kun Helsingin Naistenklinikalla sain kokea ystävyden, jonka muistona kannan tätä pientä matkaikonia. Meitä oli kaksi samanikäistä, toisilleen täysin vierasta naista, samanlaisessa tilanteessa: rintasyöpöpotilaina. Kirsti – se toinen hädässä ollut – pääsi aikaisemmin pois ja lähtiessään hän ortodoksiseen tapaan halusi siunata minut ja painoi käteeni tämän matkaikonin. Matkaikoni on siitä lähtien kulkenut mukana minne menenkin. Ystävyden kuminauha on venyttänyt välimatkaa, mutta muutaman kerran vuodessa olemme yhteydessä.

Jätän teille matkaikonin asemesta vielä pari ajatelmia ystävydestä. Marleena Ansio on sanonut: ”Ei se, miltä me näytämme, eikä se, mitä me aikaan saamme, merkitse sen rinnalla mitään, mitä me olemme toinen toisillemme.”

Kari Tapion Myrskyn jälkeen -laulussa on yksi kauneimmista ystävyden kuvauksista:

”Nyt sen tajuan; ei jaksa lintukaan
Yksin vaeltaa, se liittää parvessaan
Aidon ystävyden silta kaarineen
Päivänvalon lailla kantaa sydämeen.”

Pysykäämme siis parvessa ja antakaamme päivänvalon osua sydämeen. Olkaamme enkeleitä toisillemme.

Annan vielä kotitehtävän: kun menet kotiin, katso ympärillesi kuinka paljon onkaan asioita, jotka muistuttavat ystävydestä. Jos kuminauha on jonkun ystävän ja sinun välilläsi katkeamaisillaan, ota yhteyttä.